

UCHWAŁA NR XLIII/380/06
RADY MIASTA EŁKU
z dnia 28 marca 2006 roku

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Miasta Ełk na lata 2006-2008.

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) Rada Miasta Ełk uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Miasta Ełk na lata 2006-2008, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ełk.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje na lata 2006-2008. Uchwała podlega opublikowaniu w lokalnej prasie.

Przewodniczący Rady Miasta Ełku
Krzysztof Marcińczyk

Załącznik do uchwały Nr XLIII/380/06
Rady Miasta Ełku
z dnia 28 marca 2006 roku

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2008

SPIS TREŚCI

I WSTĘP	4
II ZAŁOŻENIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2006-2008	4
III ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2006-2008	7
IV FINANSOWANIE PROGRAMU	11
V REALIZATORZY PROGRAMU	11
VI MONITORING REALIZACJI PROGRAMU	11

I WSTĘP

Problem uzależnienia od narkotyków jest coraz powszechniejszym zjawiskiem, ma wielowymiarowe przyczyny, a szkody z nim związane obserwowane są w różnych sferach życia społecznego. Narkomania jest zjawiskiem medyczno-socjalnym, którego powiązania są wielostronne i obejmują zarówno zachowanie człowieka, jak i jego sferę socjalną, ekonomiczną, prawną, etyczną i kulturalną.

Źródłem danych na temat rozpowszechnienia konsumpcji narkotyków są przede wszystkim badania ankietowe prowadzone przez OBOP i ESPAD (Europejskie Szkolne Badania Ankietowe) oraz dane statystyczne z instytucji leczących osoby uzależnione od narkotyków.

Narkomania jest chorobą, która wymaga od osób uzależnionych udziału w ambulatoryjnych programach leczenia bądź w stacjonarnych ośrodkach rehabilitacyjnych. W niektórych przypadkach w zależności od stopnia zaawansowania choroby wymagane jest odtrucie organizmu, by móc rozpocząć proces leczenia. Ponieważ efektywność leczenia osób uzależnionych od narkotyków jest mała na całym świecie, a więc także i w Polsce, a ryzyko wystąpienia różnego rodzaju poważnych szkód zdrowotnych (zaburzeń psychicznych i chorób somatycznych) znacząco wzrasta, zasadnym jest prowadzenie i finansowanie programów redukcji szkód oraz programów rehabilitacyjnych. Jednakże najważniejszym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

II ZAŁOŻENIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2006– 2008

Założenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dotyczą prowadzenia różnorodnych działań mających na celu zapobieganie nowym problemom wynikającym z używania narkotyków, zmniejszanie rozmiarów istniejących problemów oraz zwiększanie zasobów potrzebnych do radzenia sobie z już istniejącymi zagrożeniami. Program zakłada również kontynuację działań podejmowanych w latach ubiegłych.

Badania epidemiologiczne wskazują na wzrost liczby zachowań ryzykownych podejmowanych przez dzieci i młodzież. Zachowania te niosą ryzyko negatywnych

konsekwencji zarówno dla zdrowia psychicznego i fizycznego jednostki oraz jej otoczenia społecznego. Najpoważniejszymi zachowaniami ryzykownymi, jakie podejmują młodzi ludzie to m.in. palenie papierosów, używanie alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych, przedwczesna aktywność seksualna, zachowania agresywne i przestępcze. Przez wiele lat w działaniach profilaktycznych koncentrowano się na jednym wybranym zachowaniu ryzykownym, jednak liczne badania wykazały, że zachowania ryzykowne najczęściej ze sobą współwystępują. W nowoczesnych koncepcjach profilaktycznych podkreśla się, że na poziomie wczesnego zapobiegania podział na alkohol, narkotyki i papierosy nie ma uzasadnienia, bowiem mechanizmy i motywy sięgania po środki psychoaktywne są bardzo zbliżone. W ostatnich latach upowszechnił się wzór konsumpcji polegający na mieszaniu środków legalnych i nielegalnych co powoduje, że w lecznictwie coraz częściej pojawiają się pacjenci, których trudno jednoznacznie zdiagnozować jako uzależnionych wyłącznie od narkotyków czy alkoholu. Nowoczesne podejście do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych obejmuje zatem różne środki (alkohol, narkotyki, tytoń). W związku z powyższym zadania realizowane przez Gminę dotyczące narkomanii, tam gdzie jest to potrzebne i możliwe, będą skoordynowane z działaniami dotyczącymi innych substancji uzależniających.

Znowelizowana ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi daje obecnie samorządom gminnym możliwość finansowania działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii ze środków pochodzących z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W związku z tym zadania omawianego Programu będą skorelowane z działaniami prowadzonymi w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Działania profilaktyczne prowadzone będą na trzech poziomach:

1. **Profilaktyka pierwszorzędowa** adresowana do grup niskiego ryzyka. Działania będą ukierunkowane na promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnianie wieku inicjacji, a przez to zmniejszanie zasięgu zachowań ryzykownych.

2. **Profilaktyka drugorzędowa** adresowana do grup podwyższonego ryzyka, osób, które są po inicjacji narkotykowej. Celem tych działań będzie ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych.
3. **Profilaktyka trzeciorzędowa** adresowana będzie do grup wysokiego ryzyka. Głównym celem jest tutaj przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do życia w społeczeństwie. Głównymi formami działań będzie leczenie, rehabilitacja i resocjalizacja tych osób.

Na każdym z trzech poziomów działania profilaktyczne prowadzone będą przez odpowiednich realizatorów:

- w profilaktyce pierwszorzędowej realizatorami programów będą przede wszystkim nauczyciele wspierani przez pedagogów i psychologów, a terenem działania będą głównie placówki oświatowe,
- profilaktykę drugorzędową realizować będą przede wszystkim psychologowie (terapeuci) i pedagodzy w poradniach, punktach konsultacyjnych, klubach profilaktyki środowiskowej i grupach socjoterapeutycznych,
- w profilaktyce trzeciorzędowej realizatorami programów będą lekarze specjaliści, psychologowie, psychoterapeuci. Terenem działania będą: ośrodek, poradnie, punkty konsultacyjne, zakład karny, placówki wychowawcze i resocjalizacyjne.

Na poszczególnych poziomach profilaktyki stosowane będą następujące działania:

- **informacyjne** – które będą miały na celu dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru. Ukierunkowane są one na zmianę postaw, a co za tym idzie zmianę zachowań,
- **edukacyjne** – których celem będzie pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia itp.),
- **alternatywne** – ich celem będzie pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (np. sukcesu, przynależności) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową itp.),

- *interwencyjne* – mające na celu pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu ich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych,
- *zmniejszania szkód* – przewidziane są na potrzeby profilaktyki trzeciorzędowej i skierowane będą do grup najwyższego ryzyka, wobec których zawiodła wczesna profilaktyka, interwencje, terapia, resocjalizacja – do narkomanów i alkoholików z długim stażem, którzy z różnych względów nie mogą albo nie chcą wycofać się z ryzykownych zachowań.

Program Przeciwdziałania Narkomanii swym zasięgiem będzie obejmował wiele grup docelowych. W części profilaktycznej jest to ogół społeczeństwa, ale przede wszystkim: dzieci i młodzież w wieku 10 – 25 lat, w tym młodzież z grup ryzyka. W części dotyczącej leczenia program adresowany jest do osób używających narkotyki w sposób szkodliwy i uzależnionych od nich. W tej grupie spotyka się ludzi w wieku od kilkunastu do sześćdziesięciu i więcej lat, ale 80% z nich mieści się w przedziale 16 – 29 lat.

III ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2006-2008

ZADANIE 1

Zwiększanie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Cel:

Głównym celem tego zadania będzie zwiększanie dostępności terapii dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i zagrożonych uzależnieniem. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność wszelkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem narkotykowym.

Sposób realizacji:

1. Finansowanie dyżurów specjalistów udzielających porad oraz prowadzących terapię w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych od Narkotyków i ich Rodzin.
2. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych, staży i superwizji dla specjalistów zajmujących się terapią osób uzależnionych od narkotyków.
3. Zakup testów do wykrywania obecności narkotyku w płynach ustrojowych dla instytucji i organizacji zajmujących się problematyką narkomanii.

ZADANIE 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Cel:

Udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym problemem narkomanii. Ważne jest aby była to pomoc ukierunkowana na terapię całej rodziny obciążonej problemem uzależnienia. Realizacja zadania będzie polegała na inicjowaniu, dofinansowaniu i nadzorze realizacji programów ukierunkowanych na pełną terapię rodzin obciążonych uzależnieniem oraz zwiększaniu dla nich dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychospołecznej i prawnej.

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa prawnego, terapeutycznego i psychologicznego dla rodzin, w których występują problemy narkomanii.
2. Realizacja programów wczesnej interwencji.
3. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych od Narkotyków i ich Rodzin.
4. Organizacja i finansowanie zajęć terapeutycznych dla osób współuzależnionych.
5. Organizacja lokalnych narad, konferencji, szkoleń, seminariów w zakresie udzielania pomocy rodzinom, w których występują problemy narkotykowe.
6. Prowadzenie działań informacyjnych w zakresie możliwości otrzymania pomocy przez osoby uzależnione od narkotyków oraz ich rodziny.

ZADANIE 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cel:

Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku.

Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.

Edukacja rodziców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji.

Sposób realizacji:

1. Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, mających na celu kształtowanie umiejętności osobniczych i społecznych, chroniących młodych ludzi przed sięganiem po środki psychoaktywne oraz dostarczenie rzetelnej wiedzy o substancjach odurzających.
2. Realizacja programów promocji zdrowia i edukacji na temat narkotyków, HIV/AIDS w środowisku dzieci, młodzieży oraz dorosłych.
3. Wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków.
4. Opracowanie oraz upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dla animatorów profilaktycznych w społecznościach lokalnych.
5. Opracowywanie, zakup oraz rozdawnictwo materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki narkomanii oraz zdrowego stylu życia (broszury, ulotki, książki).
6. Prowadzenie kampanii edukacyjno - informacyjnych uwzględniających problematykę narkomanii.
7. Dofinansowywanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących programy profilaktyczne obejmujące problematykę narkomanii, w szczególności dla: pracowników szkół i placówek oświatowych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, pracowników socjalnych, kuratorów i funkcjonariuszy policji i straży miejskiej.
8. Organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz imprez związanych z profilaktyką uzależnień - konkursy, festyny, zawody sportowe, pikniki itp.
9. Współdziałanie w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii.
10. Prowadzenie badań, analiz pozwalających określić aktualny stan problemów narkotykowych.
11. Podejmowanie działań edukacyjnych przeznaczonych dla rodziców - prowadzenie szkoleń, warsztatów oraz konsultacji.

Wymienione sposoby realizacji zadania będą ściśle skorelowane z realizacją podobnego zadania zawartego w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy, który uwzględnia również środki finansowe przeznaczone na ich realizację.

ZADANIE 4

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Cel:

Wspomaganie merytoryczne i finansowe instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, które zajmują się profilaktyką uzależnień i przeciwdziałaniem narkomanii. Wymienione podmioty odgrywają dużą rolę w realizacji zadań Programu realizując projekty wynikające z potrzeb lokalnej społeczności i przyczyniając się tym samym do zmniejszania problemów związanych z uzależnieniami.

Sposób realizacji:

1. Wspieranie finansowe oraz merytoryczne instytucji prowadzących działalność w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania narkomanii.
2. Wspieranie merytoryczne i finansowe organizacji pozarządowych prowadzących działalność profilaktyczną i zajmujących się pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom.
3. Doposażenie placówek zajmujących się zapobieganiem i zwalczaniem rozprzestrzeniania się zjawiska narkomanii w pomoce i sprzęt niezbędny do działań operacyjnych.
4. Współpraca z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii – stosowanie wyznaczonych przez Biuro standardów realizacji działań profilaktycznych oraz działań z zakresu pomocy osobom uzależnionym.

ZADANIE 5

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Wdrażanie programów readaptacji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od narkotyków, korzystających długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej.

2. Realizacja programów readaptacji zawodowej dla osób uzależnionych od narkotyków po zakończonym programie terapeutycznym w zakładzie opieki zdrowotnej.

IV FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania realizowane w ramach Miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii na lata 2006-2008 finansowane będą z budżetu miasta na dany rok budżetowy z działu 851 rozdziału 85154 z dochodów uzyskanych z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

V REALIZATORZY PROGRAMU

1. Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Narkotyków i ich Rodzin,
4. Komenda Powiatowa Policji w Ełku,
5. Poradnia Leczenia Uzależnień w Ełku,
6. Organizacje pozarządowe, których działalność statutowa obejmuje zadania publiczne z zakresu ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, działalności charytatywnej, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, kultury fizycznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego lub przeciwdziałania patologiom społecznym, promocji i organizacji wolontariatu, oraz samorządy zawodów medycznych,
7. Inne uprawnione podmioty.

VI MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja zadań ujętych w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2008 koordynowana będzie przez Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Sprawozdanie z wykonania w danym roku Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przedłożone zostanie Radzie Miasta Elku w terminie do 31 marca roku następnego.

Przewodniczący Rady Miasta Elku
Krzysztof Marcińczyk